

WINCENTY MYSZOR

Uniwersytet Śląski w Katowicach

KS. DR MARTIN GRITZ I JEGO BIBLIOTEKA

Dnia 21 VI 2002 r. zmarł w Monachium ks. dr Martin Gritz. Jego biblioteka decyzją rodziny, a przede wszystkim staraniem ks. prof. Hansa-Jürgena Brandta z Akademii Bundeswehry w Monachium w sierpniu 2002 r. została przekazana Bibliotece Teologicznej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Kim był Martin Gritz i jaką wartość przedstawia jego biblioteka?

Ks. Martin Gritz urodził się w Namysłowie na Śląsku (23 IX 1916). Studiował teologię we Wrocławiu i po przyjęciu 28 VI 1940 r. święceń kapłańskich z rąk kardynała A. Bertrama jako kapłan należał do diecezji wrocławskiej. Po krótkiej pracy, m.in. w Nysie, otrzymał parafię w Sörgsdorf w Sudetach. Wydalony w 1946 r. osiadł w diecezji Rottenburg w Niemczech – zajmował się duszpasterstwem Ślązaków wysiedlonych z ojczyzny. Od 1947 r. był nadto egzaminatorem w Tübinger Wilhelmstift, a od 1953 r. asystentem na uniwersytecie w Tübingen, gdzie w 1955 r. uzyskał stopień doktora teologii. Od 1958 r. pracował jako docent w Koblencji. Należał do Gemeinschaft Katholischer Soldaten (GKS) i był radcą duchownym w Heliand-Bund Katholischer Frauen Deutschlands (w latach 1961–1993). W 1962 r. bp Franz Hengsbach (Militärbischof) ustanowił go wikariuszem duszpasterstwa wojskowego w Bonn. Następca bp. F. Hengsbacha, bp Elmar Maira Kredel w 1978 r. potwierdził jego urząd. Duszpasterzem wojskowym był ks. Martin Gritz aż do przejścia na emeryturę w 1981 r. W tym samym roku ustanowiono w Niemczech, zgodnie z myślą Soboru Watykańskiego II oraz postanowieniem Synodu Biskupów Niemieckich w Würzburgu, nową organizację duszpasterstwa wojskowego, z którą ks. Gritz nadal współdziałał. W 1964 r. został prałatem, w 1971 r. protonotariuszem apostolskim. Z rąk prezydenta Republiki Niemiec C. Carstensa w 1976 r. otrzymał Wielki Krzyż Zasługi (Große Verdienstkreuz der Bundesrepublik). Został wyróżniony odznaczeniami wojskowymi niemieckimi i francuskimi. Diamentowy jubileusz kapłaństwa obchodził także we Wrocławiu i w Namysłowie, a z rąk kard. Henryka Gulbinowicza otrzymał Krzyż Kapituły Metropolitalnej katedry we Wrocławiu. Okres emerytury przeżył w Würzburgu jako diecezjalny duszpasterz przesiedlonych; prowadził również zajęcia zleczone na uniwersytecie. Od 1990 r. przebywał w Kreszentiastift w Monachium.

Biblioteka ks. Martina Gritza wiąże się z jego działalnością duszpasterską, mniej naukową. Znajdujemy w niej wiele książek i czasopism związanych z duszpasterstwem wojskowym. Ks. Gritz zebrał najważniejsze dokumenty postanowień Kościoła w Niemczech o duszpasterstwie wojskowym, literaturę teologiczną dotyczącą zagadnień pokoju i wojny. Ks. Gritz interesował się historią kościoła, zwłaszcza na Śląsku. Dzięki tym zbiorom Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego wzbogaciła się o cenne zbiory silesiaków. Biblioteka Gritza obejmuje także publikacje z zakresu politologii, najnowszej historii Niemiec. Sporo dzieł

w jego zbiorach wskazuje na zainteresowanie teologią Guardiniego, myślą filozoficzną Edyty Stein. Wiele książek w bibliotece to tytuły gromadzone przypadkowo: podręczniki z czasów studiów i prac jako asystenta, słowniki, encyklopedie. Notatki w książkach, recenzje wycinane z czasopism wskazują na to, że właściciel zbioru nie tylko gromadził książki, ale je czytał. Bardzo niewiele jest artykułów samego Gritza, kilka nadbitek. Daru Biblioteka Teologiczna nie mogła przyjąć w całości. Mniej więcej 1/3 zbioru powinna znaleźć innego użytkownika. Jednak to, co zostało przejęte i zostanie włączone do naszej biblioteki (wszystkie książki zostały oznaczone „Dar: Ex libris ks. Dr Martin Gritz”) zasługuje na to, aby jego Właściciela wspominać w czasie studiów z wdzięcznością.